

PROP-KPOP/2024-04

3 lipca 2024 r.

Opinia

w sprawie komisyjnego projektu ustawy o zmianie ustawy - Prawo ochrony środowiska, dotyczącego zmiany zasad przekazywania przez gminy i powiaty nadwyżki z kar i opłat środowiskowych do WFOŚiGW

Kancelaria Sejmu zwróciła się do Państwowej Rady Ochrony Przyrody (PROP) z prośbą o opinię na temat przedłożonego przez Komisję Petycji Sejmu RP projektu ustawy o zmianie ustawy - Prawo ochrony środowiska (POŚ), dotyczącego zmiany zasad przekazywania przez gminy i powiaty nadwyżki z kar i opłat środowiskowych do WFOŚiGW. Obecnie, zgodnie z art. 404 ust. 1 POŚ, gminy i powiaty, których dochody z tytułu opłat i kar środowiskowych, są większe niż 10-krotność średniej krajowej dochodów z roku poprzedniego przypadających na jednego mieszkańca, przekazują nadwyżkę z tytułu tych dochodów do właściwego wojewódzkiego funduszu. Projekt ustawy proponuje, by przekazywać nadwyżki dopiero od progu 15-krotności średniej krajowej.

W odpowiedzi na tę prośbę, Komisja Prawa Ochrony Przyrody PROP przedstawia następującą opinię:

Przedmiotowy projekt oznaczałby, w porównaniu ze stanem obecnym, przesunięcie pewnych środków finansowych, dostępnych na ochronę środowiska, z dyspozycji wojewódzkich funduszy ochrony środowiska w dyspozycję niektórych gmin i powiatów – tych, w których są zlokalizowane obiekty generujące bardzo wysokie opłaty i kary środowiskowe. Zgodnie z art 403 ust 1 i 2 POŚ, dodatkowe środki pozostawione w dyspozycji gmin i powiatów mogłyby nadal być przeznaczane na *przedsięwzięcia związane z ochroną przyrody, w tym urządzanie i utrzymanie terenów zieleni, zadrzewień, zakrzewień oraz parków*; nie mogłyby być natomiast przeznaczane na *przedsięwzięcia związane z ochroną i przywracaniem chronionych gatunków roślin lub zwierząt*. Ze względu na wieloznaczność tych zapisów, w praktyce większość przedsięwzięć proprzyrodniczych z formalnego punktu widzenia nadal mogłyby być finansowane z tych środków, gdyby taka była wola gmin i powiatów.

W praktyce środki przeznaczane przez gminy i powiaty na „ochronę środowiska” są tylko w niewielkiej części przeznaczane na potrzeby przyrody. Prawdopodobieństwo, że dostępne środki finansowe zostaną wydane przez na potrzeby przyrody przez wfośigw jest nieco wyższe. W konsekwencji, proponowana zmiana mogłaby mieć pewien negatywny wpływ na finansowanie ochrony przyrody. Informacje przedstawione z projektem ustawy nie pozwalają jednak określić, jaka byłaby skala takiego wpływu i czy w ogóle byłaby ona znacząca. Nie oszacowano względnego uszczuplenia przychodów wfośigw, jak również nie wiadomo, ile i które samorządy zatrzymałyby więcej środków. Z innych źródeł wiadomo nam, że przekazywanie nadwyżek do wfośifw ma miejsce zaledwie w ok. 2%% w Polsce.

Uzasadnienie projektu, odwołujące się do bardziej sprawiedliwego podziału wpływów z kar i opłat środowiskowych, nie jest przekonujące. Nadwyżki, o których mowa w art. 404 ust. 1 POŚ, powstają w przypadku lokalizacji na terenie gminy lub powiatu obiektów generujących wysokie opłaty i kary, a więc zwykle uciążliwych środowiskowo. Oddziaływanie takich obiektów zwykle nie zamyka się w granicach jednej gminy lub powiatu, sprawiedliwe wydaje się więc kompensowanie ich działaniami podejmowanymi na szerszym terenie.

Paweł Pawlaczyk
przewodniczący KPOP PROP
[podpisano elektronicznie]

Otrzymują:

- Kancelaria Sejmu
- Minister Klimatu i Środowiska, Pani Paulina Hennig-Kloska
- a/a